

Latina II

- BATXILERGOA
- LANDIBE HEZIKETA
- GOI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

Azterketa

Kalifikazio eta zuzenketa irizpideak

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

NAZIOARTEKO
BIKANTASUN
CAMPUSA

CAMPUS DE
EXCELENCIA
INTERNACIONAL

Azterketa honek bi aukera ditu. Haietako bati erantzun behar diozu.

Ez ahaztu azterketako orrialde bakoitzean kodea jartzea.

Azterketa honek parte hauek ditu:

- Testuaren itzulpena: 0-5 puntu.
- 1. galdera: esaldi baten analisi sintaktikoa: 0-1 puntu.
- 2. galdera: hiru hitzen analisi morfologikoa: 0-1 puntu.
- 3. galdera: lexikoa eta fonetika: 0-1 puntu.
- 4. galdera: latin-literatura: 0-1 puntu.
- 5. galdera: Erromaren ondarearen iraupena. Adierazitako obra irakurri izana frogatzea (0-0,5 puntu). Horretaz gain, gure hizkuntzetako erregistro jasoetan erabiltzen dugun latinezko esaldi bat eta esamolde juridiko bat itzultzea edo/eta haiei buruzko iruzkin labur bat egitea (0-0,5 puntu).

Hiztegia erabil daiteke.

Este examen tiene dos opciones. Debes contestar a una de ellas.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

Este examen consta de las siguiente partes:

- Traducción del texto, que se calificará de 0 a 5 puntos.
- Cuestión 1ª: análisis sintáctico de una frase: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 2ª: análisis morfológico de tres palabras: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 3ª: léxico y fonética: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 4ª: literatura latina: de 0 a 1 punto.
- Cuestión 5ª: pervivencia del legado de Roma. Demostración de haber leído la obra señalada (de 0 a 0,50 puntos) y traducción y/o breve comentario de una locución latina usada en la lengua culta actual o de un aforismo jurídico latino vigente en la actualidad (de 0 a 0,50 puntos).

Se permitirá el uso de diccionario.

Zesar bere armadari janari-edariak faltako ote zaizkion beldur da, eta aurrera gehiago ez egitea erabakitzen du; hala ere, nahi du etsaiek haren itzuleraren mehatxua sentitzen jarrai dezaten.

Caesar, postquam per Ubios exploratores comperit Suebos¹⁾ se in silvas recepisse²⁾, inopiam frumenti veritus, constituit non progredi³⁾ longius; sed, ne omnino metum reditus⁴⁾ sui barbaris⁵⁾ tolleret, partem ultimam pontis rescindit atque in eo turrim quattuor tabulatorum constituit. (Caes., *Gall.*, VI, 29).

Oharrak

- 1) *Suebos*: infinitiboaren subjektua.
- 2) *recepisse*: *recipio*, -is, -ere, -cepi, -ceptum aditzetik; hemen, *se recipere* 'atzeraka egin', 'erretiratu' esanahiarekin.
- 3) *progredi*: *progredior* aditzetik.
- 4) *reditus*: *reditus*, -us hitzaren genitibo singularra.
- 5) *barbaris*: datibo plurala, *tolleret* aditzaren zehar-objektua.

Galderak

1. Itzuli testua (hiztegia erabiliz) 5 puntu.
2. Egin ezazu *ne omnino... rescindit* esaldiaren analisi sintaktikoa. 1 puntu.
3. Egin ezazu *recepisse*, *tolleret* eta *turrim* hitzen analisi morfologikoa. 1 puntu.
4. Erantzun bi galdera hauetako bati bakarrik: 1 puntu.
 - a) Adierazi zein diren latinezko *annus*, -i eta *clamo*, -are hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikoari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin haiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
 - b) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *corpus*, -oris eta *fides*, -ei terminoekin zerikusia dutenak, eta egin haiei buruzko iruzkin bat.
5. *Latindar historiografia (Zesar, Salustio, Livio, Tazito)* 1 puntu.
6. Erantzun a) galderari eta b) galderari.
 - a) Zer iruditu zaizu Plautoren *Epidiko* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, frogatzeko obra irakurri duzula. 0,5 puntu.
 - b) Itzul itzazu latindar esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat: *Do ut des eta Libertas est potestas faciendi id quod facere iure licet* 0,5 puntu.

B AUKERA

Jugurta erromatar armadaren aurrealdearen kontra borrokatzen den bitartean, haren aliatua den Boko iristen da, eta eraso egiten dio armadaren atzealdeari; Bokoren ekintza ikusita, Jugurtak aldatu egiten du bere estrategia.

Dum eo modo equites proeliantur, Bocchus, cum peditibus quos Volux, filius eius, adduxerat, postremam Romanorum aciem¹⁾ invadit. Dein Iugurtha, cognito Bocchi adventu, clam cum paucis ad pedites convertit. Ibi Latine (nam apud Numantiam loqui²⁾ didicerat) exclamat nostros³⁾ frustra pugnare. (Sall., *Iug.*, 101, 5-6).

Oharrak

- 1) *postremam aciem*: 'armadaren atzealdea'.
- 2) *loqui*: *loquor* aditzetik.
- 3) *nostros*: *pugnare* infinitiboaren subjektua.

Galderak

1. Itzul ezazu testua (hiztegia erabiliz). 5 puntu.
2. Egin ezazu *Dum eo ... invadit* esaldiaren analisi sintaktikoa. 1 puntu.
3. Egin ezazu *equites*, *quos* eta *didicerat* hitzen analisi morfologikoa. 1 puntu.
4. Erantzun bi galdera hauetako bati bakarrik: 1 puntu.
 - a) Adierazi zein diren latinezko *calidus*, *-a*, *-um* eta *filius*, *-ii* hitzekin zerikusia duten gaztelaniazko terminoak (gaztelaniaren ondare lexikoari dagozkionak izan zein kultismoak izan), eta egin haiei buruzko iruzkin bat. Zer bilakaera fonetiko izan dute latinetik gaztelaniara pasatzean?
 - b) Adierazi euskarazko zer hitz ezagutzen dituzun latinezko *gens*, *gentis* eta *parco*, *-ere* hitzekin zerikusia dutenak, eta egin haiei buruzko iruzkin bat.
5. *Prosa klasikoa*: *Zizeron* 1 puntu.
6. Erantzun a) galderari eta b) galderari.
 - a) Zer iruditu zaizu Plautoren *Epidiko* obra? Iritzia argudiatzean, eman itzazu xehetasun batzuk, frogatzeko obra irakurri duzula. 0,5 puntu.
 - b) Itzul itzazu latindar esaldi hauek, edo/eta egin ezazu haiei buruzko iruzkin labur bat: *Placebo* eta *Qui iure suo utitur neminem laedit* 0,5 puntu.

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

LATINA II

- 1) Latinezko testua gaztelaniara edo euskarara itzultzea, hiztegia erabiliz.
 - Gehienez, 5 puntu.
 - Hauek balioetsiko dira: latinezko testuaren edukia ulertzea, kontzeptuak xede-hizkuntzara itzultzeko gaitasuna eta itzulpenak erakusten duen latin gramatikaren ezagutza.
- 2) Proposatutako esaldiaren analisi sintaktikoa.
 - Gehienez, 1 puntu.
 - Esaldi osoaren egitura sintaktikoari buruzko eta esaldiko elementu bakoitzaren sintaxiari buruzko analisia egin behar da.
- 3) Adierazitako hitzen analisi morfologikoa.
 - Gehienez, 1 puntu.
 - Kasuaren arabera, izen-jokoaren (generoa, numeroa eta kasua) edo aditz-jokoaren (pertsona, numeroa, denbora, modua eta boza) bereizgarriak zehaztu behar dira, betiere kontuan izanda galdera hitzak testuinguru horretan duen balioari dagokiola (adib.: zer da «hoc» dagoen testuan, eta ez zer izan daitekeen «hoc» testuingurua kontuan hartu gabe).
- 4) Lexikoari eta fonetikari buruzko galdera. Lexiko latindarraren gaztelaniarako edo euskararako bilakaeraren adibideak.
 - Gehienez, 1 puntu.
 - Hauek balioetsiko dira: emandako hitzen kopurua eta, batez ere gaztelaniaren kasuan, hitz bakoitzari dagozkion lege fonetikoaren azalpena.
- 5) Literatura latindarraren historiari buruzko galdera.
 - Gehienez, 1 puntu.
 - Galderako literatura-generoa definitu behar du ikasleak, eta egile horri (edo horiei) buruz dakiena azaldu; batez ere, literatura-genero horri dagozkion obrei buruz jardun behar du.
- 6) a) Itzulitako obra latindar baten irakurketa.
 - Gehienez, 0,50 puntu.
 - Galderaren helburu bakarra da jakitea ea ikasleak ikasturte honetarako adierazi den obra (Plautoren *Epidicus*) irakurri ote duen. Horretarako behar adina datu eta xehetasun eman behar ditu ikasleak.b) Egungo hizkuntza jasoan erabiltzen diren latinezko lokuzioak eta latin juridikoaren esaldien eta esaeren zerrenda.
 - Gehienez, 0,50 puntu.
 - Egungo hizkuntza jasoan erabiltzen diren lokuzioetako baten eta egun erabiltzen diren latin juridikoaren esaldi baten itzulpena edo/eta iruzkin laburra eskatzen da.